

Цифровізація підготовки судових експертів-психологів

Олександр Євсюков

кандидат педагогічних наук, доцент, провідний науковий співробітник, ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Мін'юсту України, м. Харків, Україна, ORCID: 0000-0002-3554-8848, e-mail: a.evsyukov1971@gmail.com

Розглянуто сучасні проблеми підготовки судових експертів-психологів із урахуванням процесів цифровізації суспільства. Визначено основні платформи та їх особливості для проведення освітнього процесу із застосуванням елементів цифрових технологій, відзначено доцільність застосування інформаційних технологій у процесі підготовки судових експертів-психологів.

Ключові слова: судовий експерт-психолог; діджиталізація; цифровізація; інформаційні технології; компетентність.

Digitization of Forensic Psychologists' Training

Oleksandr Yevsiukov

The paper addresses current issues in training forensic psychologists in the context of societal digitization. It identifies the main platforms and their peculiarities for conducting the educational process using digital technologies and discusses the advantages of employing information technology in the training of forensic psychologists.

Keywords: forensic psychologist; digitalization; digitization; information technology; competence.

У сучасному світі інформаційні технології стали невід'ємною складовою розвитку людства. У різних країнах цифрова трансформація відбувається по-різному, але впевнено можна говорити, що зворотного шляху в людства немає. Розуміючи такий вектор розвитку, наша держава долучилася до Програми «Цифрова Європа» до 2027 року (далі — Програма). Метою зазначеного кроку є цифрова трансформація, яка пришвидшить відновлення економіки.

Загальний фонд Програми становить 7,5 млрд євро. На фінансування проєктів за вказаними та доступними для України напрямками передбачено близько 6 млрд євро. Їх виділятимуть протягом 7 років.

Усього для України доступно чотири основні напрями, у яких можна отримати фінансування:

- високопродуктивний комп'ютинг — 2,2 млрд євро. Сюди можна подавати проєкти, які обчислюють великі масиви даних для рішень у сфері економі-

- ки, охорони здоров'я або оборонної промисловості;
- штучний інтелект, дані та хмарні послуги — 2,1 млрд євро. Сюди можна подавати проекти, які створюють продукти на базі штучного інтелекту для полегшення роботи підприємств, держадміністрацій або дослідницьких установ;
 - цифрові навички — 580 млн євро. Сюди можна подавати проекти, які створюють можливості для набуття нових навичок у сфері IT;
 - застосування цифрових технологій в економіці та суспільстві — 1,1 млрд євро. Сюди можна подавати проекти, які впроваджують цифровізацію у бізнес або у сферу електронного урядування, охорони здоров'я, довкілля, освіти та культури, технологій Smart City.

Участь країн у Програмі передбачає сплату внесків. Але ЄС звільнив Україну від їх сплати у 2021—2022 роках та надав знижку 95% на фінансові внески протягом 2023—2027 років» [1].

На нашу думку, для судово-експертних науково-дослідницьких установ, які здійснюють оброблення великої кількості інформації та організації й підготовку судових експертів, привабливими є другий, третій та четвертий напрями.

У своєму дослідженні ми зупинимо нашу увагу на значенні переведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму за допомогою

цифрових технологій для підготовки судових експертів-психологів до майбутньої професійної діяльності — як для тих, що навчаються вперше, так і для тих, які підвищують кваліфікацію і зацікавлені в подальшому постійному вдосконаленні інформаційної компетентності як у тих, хто навчається, так і у тих, хто навчає.

Погодимося із авторами, які визначають поняття цифровізації так: *«Визначаючи поняття цифровізації, ми маємо на увазі передусім цифрові системи, здатні до автономної дії, з аналітичними та прогностичними функціями, що роблять вибір за людину та самостійно вирішують поставлені перед нею завдання. Варто зазначити, що оцифрування — це ще не штучний інтелект, але й не суто людське мислення. У цьому контексті інформатизація є невід'ємною частиною цифровізації»* [2, с. 42].

В умовах воєнного стану, коли відбуваються обстріли населених пунктів, збереження людського життя в процесі освітньо-професійної діяльності є головним завданням, із виконанням якого допомагає впровадитися онлайн-навчання та цифрова навчальна інформація. Упровадження цифрової навчальної інформації в процес підготовки судових експертів-психологів є вимогою часу, оскільки цифровізація охопила всі сфери сучасного суспільства. Сьогодні є достатня кількість платформ для здійснення якісного онлайн-навчання. Розкриємо основний потенціал деяких із них:

«**Prometheus**. Український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів. Головною метою проєкту є безкоштовне надання онлайн-доступу до курсів усім охочим;

Ed-Era. Студія онлайн-освіти, яка розробляє онлайн-курси, інтерактивні підручники та освітні спецпроєкти;

Moodle. Безкоштовна навчальна платформа, яка допоможе створити ефективне інтернет-навчання на основі співпраці у власному середовищі. Повнофункціональна система організації дистанційного навчання та створення електронних курсів;

Padlet. Мультимедійний ресурс для створення, спільного редагування та зберігання інформації. Це віртуальна стіна, на яку можна прикріплювати фото, файли, посилання на інтернет-сторінки та замітки;

LearningApps.org. Онлайн-сервіс, який дає змогу створювати інтерактивні вправи. Їх можна застосовувати в роботі з інтерактивною дошкою або як індивідуальні вправи;

Classtime. Платформа для створення інтерактивних навчальних додатків, яка дає змогу вести аналітику навчального процесу й реалізовувати стратегії індивідуального підходу;

Equity Maps. Інструмент для проведення дискусійного клубу, заняття у форматі лекцій, залучення до активних обговорень. Усі дані перетворюються на статистику

та фіксуються додатком у вигляді графіків та діаграм;

Google Classroom. Безкоштовний вебсервіс, створений Google для закладів освіти з метою спрощення створення, поширення й класифікації завдань безпаперовим шляхом;

Google Forms. Сервіс хмарних технологій для формування системи тестів контролю навчальної діяльності. Застосування форм надає нові можливості створення динамічних і актуальних застосунків на основі інформаційно-цифрових технологій для застосування в дистанційному навчанні;

Zoom. Сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей;

Google Meet. Сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей. Максимальна кількість учасників відеозустрічі залежить від версії G Suite, зазвичай це не більше 100 учасників. Обмежень у часі проведення відеозустрічей немає» [3].

Створена й розміщена на платформі навчальна (навчально-практична) інформація для судових експертів-психологів буде сприяти побудові власної освітньої траєкторії та розвитку особистої гнучкості, адаптивності, комунікативності, рефлексивності. А діджиталізація, використання власних приладів із програмним забезпеченням зроблять процес підготовки судових експертів-психологів гнучким (soft skills).

Отже, цифровізація навчальних матеріалів для підготовки судових експертів-психологів (особливо

в умовах воєнного стану) та діджиталізація освітнього процесу надасть їм такі необхідні сьогодні характеристики, як мобільність, доступність, зберігання інформації незалежно від місця зберігання й кожному учаснику буде покращувати формування інформаційної компетентності.

Перелік джерел посилання

1. Україна долучилася до Програми «Цифрова Європа»: що це означає. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/ukraine-doluchilasya-do-programi-tsifrova-evropa-shcho-tse-oznachae> (дата звернення: 18.10.2024).
2. Ціжма Ю. І., Лишак О. А., Ціжма О. А. Діджиталізація як сучасна рушійна сила вдосконалення судово-експертної діяльності. *Криміналістика і судова експертиза*. 2023. Вип. 68. С. 40—47. DOI: 10.33994/kndise.2023.68.04 (дата звернення: 18.10.2024).
3. Найпопулярніші освітні платформи для організації дистанційного навчання. URL: <https://osvita.if.ua/page/naipopuliarnishi-osvitni-platformi-dlia-organizatsiyi-distantsiinogo-navchannia> (дата звернення: 18.10.2024).